

13.07.2022 r.

BP.5132.266.2022

2022.230243.TR

E. F. P. sp. z o.o.

Decyzja nr 140/2022/BP

Prezesa

Narodowego Funduszu Zdrowia

Na podstawie 109a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o świadczeniach”, w zw. z art. 34 ust. 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162, z późn. zm.), zwanej dalej „Prawem przedsiębiorców”, po rozpatrzeniu wniosku E. F. P. sp. z o.o. z siedzibą w .. o wydanie interpretacji indywidualnej w zakresie podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu:

uznają za nieprawidłowe stanowisko dotyczące niepodlegania obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Uzasadnienie

Wnioskiem z dnia 13 czerwca 2022 r. E. F. P. sp. z o.o. z siedzibą w ... KRS ..., NIP ..., REGON ..., zwana dalej: „Przedsiębiorcą”, zwróciła się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o interpretację indywidualną w zakresie przepisów dotyczących podlegania obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego członka zarządu.

Wniosek spełniał elementy formalne przewidziane w Prawie przedsiębiorców.

W opisie stanu faktycznego Przedsiębiorca wskazał, że wykonuje działalność gospodarczą w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Przedsiębiorca należy do grupy zrzeszającej inne spółki działające w branży motoryzacyjnej.

Członkiem zarządu każdej z tych spółek jest obywatel Czech, który nie jest rezydentem podatkowym w rozumieniu ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób

fizycznych (art. 3 ust. 2a). Wymieniona osoba posiada status rezydenta podatkowego Republiki Czeskiej, na obszarze którego państwa znajduje się jej centrum interesów życiowych.

Prezes podlega polskiemu ustawodawstwu z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Prezes zarządu otrzymuje wynagrodzenie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej z tytułu:

- powołania uchwałą wspólników każdej ze spółek należących do grupy, z którego tytułu uzyskuje 50% wszystkich swoich przychodów;

- stosunku pracy nawiązanego z Przedsiębiorcą, z którego tytułu uzyskuje 50% przychodów.

W stanie prawnym poprzedzającym wejście w życie ustawy z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 2105, z późn. zm.), przychody uzyskiwane przez członków zarządu w ramach stosownych uchwał nie stanowiły podstawy do ubezpieczeń społecznych ani do ubezpieczenia zdrowotnego.

Z przedstawionego przez Przedsiębiorcę stanu faktycznego nie wynika, jakoby: pracownik świadczył pracę najemną lub pracę na własny rachunek na obszarze Republiki Czeskiej oraz uzyskał od tamtejszego organu dokument potwierdzający ustawodawstwo właściwe.

Zagadnieniem budzącym wątpliwości Przedsiębiorcy pozostaje kwestia, czy w sytuacji, gdy ośrodek życia pracownika jest w Czechach, powinien on podlegać obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu pełnienia funkcji prezesa zarządu na podstawie powołania?

Zgodnie ze stanowiskiem Przedsiębiorcy, w sytuacji kiedy pracownik jest obywatelem Czech i jego ośrodek życia rodzinnego jest w Czechach – nie powinien w tym wypadku odprowadzać składki zdrowotnej z tytułu pełnienia funkcji członka zarządu.

Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia, w związku z wnioskiem o wydanie interpretacji zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 34 ust. 1-3, 5 i 6 Prawa przedsiębiorców, przedsiębiorca może złożyć do właściwego organu lub właściwej państwowej jednostki organizacyjnej wnioski o wydanie wyjaśnienia co do zakresu i sposobu stosowania przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, w jego indywidualnej sprawie (interpretacja indywidualna). Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej może dotyczyć zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzeń przyszłych.

Przedsiębiorca we wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej przedstawia zaistniały stan faktyczny lub zdarzenie przyszłe oraz własne stanowisko w sprawie. Udzielenie interpretacji indywidualnej następuje w drodze decyzji, od której służy odwołanie. Interpretacja indywidualna zawiera wyczerpujący opis przedstawionego we wniosku zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzenia przyszłego oraz wskazanie prawidłowego stanowiska wraz z uzasadnieniem prawnym oraz z pouczeniem o prawie wniesienia środka zaskarżenia. Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej podlega opłacie w wysokości 40 zł. Opłatę wnosi się w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku.

Na podstawie art. 109a ustawy o świadczeniach Prezes Funduszu wydaje interpretacje indywidualne, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, w zakresie spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym. Interpretacje indywidualne wraz z wnioskiem o wydanie interpretacji, po usunięciu danych identyfikujących wnioskodawcę oraz inne podmioty wskazane w treści interpretacji, Fundusz niezwłocznie zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej. Do spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym nie należą sprawy dotyczące składek na ubezpieczenie zdrowotne należące do właściwości organów ubezpieczeń społecznych na podstawie art. 62a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz na podstawie art. 83d ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

W ocenie Prezesa Funduszu stanowisko Przedsiębiorcy jest nieprawidłowe.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004, osoby, do których stosuje się rozporządzenie, podlegają ustawodawstwu tylko jednego państwa członkowskiego (podobnie w motywie 15 preambuły ww. rozporządzenia).

W myśl art. 11 ust. 3 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004, co do zasady osoba wykonująca w państwie członkowskim pracę najemną lub pracę na własny rachunek podlega ustawodawstwu tego państwa członkowskiego (podobnie w motywie 17 preambuły rozporządzenia).

Zasady ustalania ustawodawstwa właściwego w odniesieniu do osób świadczących pracę najemną w kilku państwach członkowskich zostały zmienione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 465/2012 z dnia 22 maja 2012 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 987/2009 dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 (Dz.Urz. UE L 149 z dnia 8.06.2012 r., s. 4).

Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym, osobą normalnie wykonującą pracę w kilku państwach członkowskich jest osobą, która równocześnie lub na zmianę wykonuje jedną lub kilka odrębnych prac w dwóch lub więcej państwach członkowskich w tym samym lub kilku przedsiębiorstwach lub dla jednego lub kilku pracodawców.

Przywołana zasada wyrażona została m.in. w treści art. 13 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 w zw. z art. 14 ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.Urz.UE.L 2009 Nr 284, str. 1), zwanym dalej: „rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009”, zgodnie z którymi osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną w dwóch lub więcej państwach członkowskich, *podlega ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania, jeżeli wykonuje znaczną część pracy w tym państwie członkowskim* (szczegółowe zasady świadczenia pracy najemnej ustanowione zostały w kolejnych ustępach przepisu), przy czym do celów stosowania art. 13 ust. 1 rozporządzenia podstawowego osoba, która »normalnie wykonuje pracę najemną w dwóch lub więcej państwach członkowskich«, oznacza osobę, która równocześnie lub na zmianę wykonuje jedną lub kilka odrębnych prac w dwóch lub więcej państwach członkowskich w tym samym lub kilku przedsiębiorstwach lub dla jednego lub kilku pracodawców.

Sytuację prawną osób wykonujących pracę na własny rachunek w dwóch lub kilku państwach członkowskich rozstrzyga art. 13 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 w zw. z art. 14 ust. 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009, zgodnie z którymi osoba, która normalnie wykonuje pracę na własny rachunek w dwóch lub w kilku państwach członkowskich *podlega: ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania, jeżeli wykonuje znaczną część pracy w tym państwie członkowskim* lub ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym znajduje się centrum zainteresowania dla jej działalności, jeżeli osoba ta nie zamieszkuje w jednym z państw członkowskich, w których wykonuje ona znaczną część swej pracy.

W przypadku natomiast, gdy osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną i pracę na własny rachunek w różnych państwach członkowskich, zastosowanie ma art. 13 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004, wedle którego podlega ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym wykonuje swą pracę najemną lub, jeżeli

wykonuje taką pracę w dwóch lub w kilku państwach członkowskich, ustawodawstwu określone zgodnie z przepisami art. 13 ust. 1 rozporządzenia.

Jak wynika z treści art. 14 ust. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009, do celów stosowania art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia podstawowego „znaczna część pracy najemnej lub działalności na własny rachunek” wykonywana w państwie członkowskim oznacza znaczną pod względem ilościowym część pracy najemnej lub pracy na własny rachunek wykonywanej w tym państwie członkowskim, przy czym nie musi to być koniecznie największa część tej pracy.

Zasady ustalania ustawodawstwa właściwego określają przepisy art. 15 i n. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009. Na ich podstawie osoba, która wykonuje pracę w dwóch lub więcej państwach członkowskich, zobowiązana jest poinformować o tym instytucję wyznaczoną przez właściwą władzę państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania. W oparciu o taką informację wyznaczona instytucja państwa członkowskiego miejsca zamieszkania ustala ustawodawstwo mające zastosowanie do zainteresowanego, uwzględniając art. 13 rozporządzenia podstawowego oraz art. 14 rozporządzenia wykonawczego.

Dokumentem potwierdzającym ww. okoliczności jest zaświadczenie A1, które - stosownie do treści art. 19 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 - wydawane jest w celu potwierdzenia, któremu ustawodawstwu dotyczącemu zabezpieczenia społecznego podlega osoba je składająca oraz poświadczenia, czy dana osoba nie podlega przepisom dotyczącym opłacania składek w innym państwie.

Konkludując, należy wskazać, iż zgodnie z zasadą jednego ustawodawstwa osoba wykonująca pracę najemną lub pracę na własny rachunek (członek zarządu nadzorczej) podlega ubezpieczeniu społecznemu w tym państwie, w którym ma miejsce zamieszkania, jeżeli wykonuje znaczną część pracy w tym państwie członkowskim lub w państwie, w którym znajduje się centrum zainteresowania dla jej działalności. Okoliczność tę potwierdza zaświadczenie wydane w trybie przepisów o koordynacji.

Przenosząc powyższe na grunt opisanego przez Przedsiębiorcę stanu faktycznego należy wskazać, iż członek zarządu uzyskuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przychody z tytułu stosunku pracy, o jakim mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o świadczeniach oraz z tytułu pełnienia funkcji prezesa zarządu, na podstawie aktu powołania, w rozumieniu przedstawionym w art. 66 ust. 1 pkt 35a ustawy o świadczeniach.

Wymieniona osoba fizyczna spełnia wobec tego przesłanki do objęcia obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. a i art. 66 ust. 1 pkt 35a w związku z art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o świadczeniach.

Przedsiębiorca nie wykazał w przedstawionym stanie faktycznym, jakoby członek zarządu świadczył pracę najemną lub pracę na własny rachunek w innych państwach członkowskich, a jedynie powołał się na okoliczność, iż ośrodek życia pracownika zlokalizowany jest na terenie Czech.

W przywołanym stanie faktycznym nie uwzględniono również okoliczności, jakoby dochody z tytułu pełnienia funkcji członka zarządu miały charakter marginalny, tj. ni brany pod uwagę do celów określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa na mocy art. 13 rozporządzenia podstawowego.

W kontekście powyższego należy stwierdzić, iż zgodnie z przepisami o koordynacji członek zarządu uznany powinien być za osobę podlegającą krajowemu ustawodawstwu, jako wykonującą aktywność zawodową w jednym państwie członkowskim. Składki należne od wszystkich tych aktywności – zidentyfikowanych jako albo praca najemna, albo praca na własny rachunek – powinny być odprowadzane tylko do krajowego systemu zabezpieczenia społecznego.

Należy również wyjaśnić, iż zagadnienie miejsce zamieszkania, w rozumieniu art. 1 ust. 3 lit. j rozporządzenia 883/2004, pozostaje kwestią doniosłą dla ustalenia ustawodawstwa właściwego, w przypadku osób normalnie wykonujących pracę najemną w dwóch lub więcej państwach członkowskich, osób normalnie wykonujących pracę na własny rachunek w dwóch lub w kilku państwach członkowskich, a także osób normalnie wykonujących pracę najemną i pracę na własny rachunek w różnych państwach członkowskich.

Przesłanka miejsca zamieszkania nie jest doniosła dla ustalenia ustawodawstwa właściwego, w przypadku wykonywania pracy najemnej lub pracy na własny rachunek w reżimie ustawodawstwa jednego państwa członkowskiego.

Biorąc powyższe pod uwagę, należało stwierdzić jak na wstępie.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji stronie przysługuje:

- 1) na podstawie art. 34 ust. 5 Prawa przedsiębiorców w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r.- Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2021 poz. 735, z późn. zm.), zwanej dalej „k.p.a.” prawo wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu

Zdrowia, w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji, wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy albo

- 2) na podstawie art. 127a k.p.a., w zw. z art. 127 § 3 k.p.a., prawo zrzeczenia się prawa wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Oświadczenie o zrzeczeniu należy złożyć do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji. Z dniem doręczenia Prezesowi Narodowego Funduszu Zdrowia oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, albo
- 3) na podstawie art. 52 § 3, art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325, z późn. zm.) prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, z pominięciem wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Skargę wnosi się za pośrednictwem Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia ul. Rakowiecka 26/30, 02-528 Warszawa, w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Na podstawie art. 35 ust. 1 Prawa przedsiębiorców interpretacja indywidualna nie jest wiążąca dla przedsiębiorcy, z tym że przedsiębiorca nie może być obciążony sankcjami administracyjnymi, finansowymi lub karami w zakresie, w jakim zastosował się do uzyskanej interpretacji indywidualnej ani daninami w wysokości wyższej niż wynikające z uzyskanej interpretacji indywidualnej.